

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uradništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Govor poslanca dr. Bleiweisa,

s katerim je utemeljeval v deželni zboru
7. t. m. adresno do cesarja.

„V zadnji seji so izročili slovenski poslanci predlog in načrt adrese, v kateri slovenski narod izraža svoje želje do Njegovega Veličanstva našega presvitlega cesarja. Meni je danes nalog, ta predlog narodne stranke tega zbora utemeljiti, in jaz hočem to storiti kolikor mogoče kratko in stvarno. Gotovo je že vsem v spominu, kako senzacijo so v deželi in drugod napravile lanske volitve za deželni zbor, katere so se vršile skozi in skozi nepostavno in neustavno. (Nemškutarski poslanci glasno ugovarjajo.)

Po dovršenih volitvah je naša stranka mislila ne priti v ta ilegalni deželni zbor, in tako posnemati vaše vedenje pod ministerstvom Hohenwartovim, ko ste, in sicer še brez vsega pravnega uzroka izostali iz deželnega zbora. Ali sklenili smo: pojdimo v deželni zbor, dokažimo nasprotnej stranki neustavnosti in nepostavnosti, katere so se vršile pri zadnjih volitvah, morda bodo gospodje nam nasprotne stranke, kateri se imenujejo „ustavoverci“, dali vladati vendar nekoliko pravice. Ali obravnave ob priliki volilnih verifikacij v tretji in v zadnji seji deželnega zbora so nam očito dokazale, da pri nasprotnej nam stranki ustava in postava nima nobednega zavetja. Sklicevaje se na paragrafe postav in ustave nismo dobili od gospodov nasprotne stranke nobednega drugega odgovora, kakor da so se naši po pričah in na temelju zakona stoječi dokazi ignorirali, da se je vsa naša bramba za pravico in resnico odpravila z jako dober-kup opazko, da je vse kar smo povedali in dokazali, le čen-

čarija — „trač“! Bil bi drugi pot ugovarjati proti današnjemu ilegalnemu deželnemu zboru, ako bi se obrnili do ministerstva. Pa kaj bi nam to hasnilo? Pri vladi, katere zastopniki so se sami izjavili v državnem zboru, da je njih vlada strankarska, da so „eine partheiregierung“, nij pomoči. Ne preostaja tedaj slovenskim poslancem drugega, nego da se obrnejo s svojimi, popolnem opravičenimi pritožbami do najvišje instance, do osebe Njegovega Veličanstva presvitlega cesarja, ki stoji nad vsemi strankami, in kateri obrača svoje oči z enako ljubeznijo do vseh narodov; kateri je izgovoril do svojih svetovalcev zlate besede: „Napravite mir mej mojimi narodi“! K najvišjemu prestolu se tedaj le obrača naš klic, sam presvitli cesar naj sodi mej nami in vami, njegovej sodbi se bomo radovoljno in brez ugovora pokorili.

Prvo, o čemer moramo glasno tožiti, je krivični volilni red za kranjski deželni zbor, katerega je ustvaril minister Šmerling. Tretjino vseh poslancev za deželni zbor voli tako imenovano veliko posestvo, katero v vsem skupaj plačuje kacij 10.000 gld. davka (ugovor mej nemškutarskimi poslanci) in uživa tako odlični privilegij le zato, ker je vpisano njega posestvo v deželno zemljiščno knjigo, tako imenovano „landtafel“. A ta privilegij, katerega je velikemu posestvu naklonil minister Šmerling, nij denes drugega, nego — kakor Nemec pravi — „ein vergilbtes pergament“, kajti ta posestva nima zdaj, ko se je nehala tlaka in desetina, nikakoršnega uradnega ali sodnijskega pomena več. — Gospoda! koliko stotin je kmetijskih posestev, katera plačujejo 100 do 200 gld. in tudi več davka, a oni vsi nikakoršne pravice nimajo voliti v velkem posestvu. Zadnji čas bi uže bil, da se jedenkrat odpravi ta nikakoršno

opravičena predprava našega „velikega posestva“.

Vprašam nadalje, čemu ima trgovinska in kupčijska zbornica pravico, pošiljati dva poslance v deželni zbor. Na to vam bi najlozje odgovoril minister Šmerling, ki je delal ta famozni volilni red, kajti on je bil zvita glava, in je dobro preračunal, da tu so tla, kjer je kedaj upanja proti Slovencem kaj uspešnega na njih škodo dognati.

Saj imamo mi vsi poslanci dolžnost zastopati ravno tako kmetijske kot obrtnijske interese, čemu tedaj imata kupčijstvo in obrt svoj poseben zastop v zbornici. Kako umetno in nenaravno je dalje sestavljen volilni red za mesta in trge. Združeno je v jeden volilni okraj po več mest, a tako čudno, da bi ne bilo razumljivo zakaj, ko bi se ne vedelo, kaj je stvaritelj volilnega reda nameraval. Poglejmo n. pr. Kamenik, ki je dosti večje mesto kot Tržič, ali volilci tega mesta morajo voliti hoditi v Tržič, a zakaj? zato, ker sta bila ob času, ko se je ustvarjal zdaj veljavni volilni red, v Tržiču dva velika germanizatorja, in ker se je računalo, da kdor iz Kamenika v Tržič hoče voliti iti, zamudi cel dan, in če se napravi volitev še na tak dan, ko imajo Kamenjani kaj posla, ne bodo prišli, in volili bodo lažje nemškutarski Tržičani. Gospoda, vi se tako radi sklicujete na svoje ustavoljubje; no, vprašam vas, ali je ta deželni volilni red morda ustaven? Nij! Kajti oktrojiran je bil, in ko bi bili vi res tako ustavoverni in ustavoljubni, kakor pravite da ste, potem bi morala biti vaša prva skrb, gledati na to, da se ta volilni red ustavno in pravično preuredi.

In kakšen je državni zbor? Deželnim zborom ste ustavno jim priznalo pravico, po kateri so smeli pošiljati poslance v državni zbor, brez kake brige vzeli; in zakaj? samo

Listek.

Zaklad pomorskega razbojnika.

(Po Fr. Gerstäckerji.)

Sedmo poglavje.

Sodba.

(Dalje.)

Silno radostno utripalo mu je srce, — to je bila pomoč v sili; gotovo je „Albatross“ izposlal svoj čoln, njega iskat, ako bode to količkaj mogoče. A na vsaki način moral je zdaj previden biti, da ne bi se kakemu sovražniku izdal.

V čolnu sedelo je le troje oseb; dva sta veslala, jeden stal je pa pri krmilu, a obrisi njihovih životov se nijso dobro razločili; ako so pa bili ti ljudje z Albatrossa, potem mora jim biti znano mej soboj dogovorjeno znamenje. Ko je bil prišel čoln ravno njemu nasproti, je

na lehka zažvižgal ali zakričal, tako, da se je slišalo, kakor bi katera čajka na suhem zaviknila.

Takoj vstavila je roka krmilarja veslanje svojih dveh tovarišev, in previdno se je na krik na skoraj jednaki način odgovorilo.

Tesno stisne iznenadeno Tenares zobe skupaj, in nehote iskala je roka noža — to nij bilo dogovorjeno znamenje, akopram mu je bilo, morda slučajno, podobno; a njegovega ušesa taka vidna zvijača nij mogla prevarati, in tiho, mirno stisnil se je še bolj h kamenju, na katerem je doslej slonil.

Malo časa ostalo je vse mirno, — čoln bil je od njega jedva trideset korakov, in ako bi se bil kvišku spel, videli bi ga bili takoj možje v čolnu; a zdaj ga jim je skla popolnem prikrivala.

„Jak!“ reče zdaj nekoliko mlad glas v angleškem jeziku, a še zmirom previdno in

tiho: „ali je bil to res tič, ali je človek klical?“

„No, gotovo bila je to katera čajka,“ godrnja robat glas jednega pomorščaka, — ako se tem tčam odgovarja, ostanejo skoraj zmirom tiho, saj je bil tudi tak glas.“

„Da, kakor krik čajke, le malo bolj tih.“

„Je bilo gotovo kaj jednacega,“ renči drugi, — „damnit, to je dolgočasno veselje, celo noč tu ob nabrežji gori in doli vozariti in paziti, da ne pride in ne otide nobeden čoln, — ko bi imeli vsaj kapljico groga soboj!“

Mej tem, ko so pomorščaki vesla mirno držali, odnesel je odtok morja čoln zopet nekoliko korakov od nabrežja proč; sicer so matrozi zopet jeli nazaj na prejšnje mesto veslati, a trajalo je to delo gotovo jedno minuto, predno so tja dospeli, kjer se je preje znamenje čulo. Mladi mož v zadnjem delu ladije se pa zdaj kvišku skloni in pazno ogle-

zato, da se s pomočjo denšnjega državnega zbora lahko na eni strani magjarizira in na drugi naši strani države pa germanizira.

Druga prošnja, katero načrt naše adrese do cesarja jako vroče naglašala, je prošnja, da bi se ves slovenski narod v jedno administrativno skupino zjedini. Da je to opravičeno, kaže gotovo dejanski položaj, kajti kakor nam Slovencem na Kranjskem v tem deželnem zboru, tako se godi Slovencem tudi v ostalih petih kronovinah v deželnih zborih. Kaj je treba boljšega izgleda, kakor če povem, da na Koroškem, kjer stanuje na tisoče Slovencev, oni v deželnem zboru nimajo ni jednega zastopnika!

Britki položaj našega naroda smo čutili Slovenci že davno, in to je mene napotilo, da sem leta 1861 v kranjskem deželnem zboru povzdignil svoj glas, naj bi se vsi Slovenci združili v jedno kronovino. Takrat ste ravno vi gospodje nasprotni stranke mene zasmehovali po svojih časniki, in me imenovali „den mann mit dem blutenden herzen“, ali glas po združenju se je ponavljal v kranjskem deželnem zboru, ravno tako v štajerskem in goriskem, in v peticijah in resolucijah na javnih taborih se je tisoče in tisoče Slovencev izjavilo glasno in z največjim navdušenjem za to, da hočejo vsi združeni biti v jedno administrativno celoto.

Če pa vprašamo, kam nas je dovela toliko hvalisana era liberalnosti in ustavoverstva, nij nam treba žalostnega stanja mnogo opisavati, v katero smo prišli, saj je vsi vidimo in britko občutiti moramo: v materialno propadanje, v brezno vedno rastočega deficita, in v brez konca in kraja narastajoče državne dolgove.

In dokler bodo ostali na državnem krmilu taki možje, kakor jih imamo zdaj, ne bode bolje, nego zmirom dalje nas bodo tirali v propad, tako dolgo, da dotirajo vso našo državo v brezno, kjer bode neresljivo izgubljena. Če se hoče, da bode kdaj drugače, potem je treba, da se izroči vodstvo države možem, kateri imajo resno voljo, držati se pravice, ki bodo vsem narodom enakopravni, in pred očmi imeli slavni izrek: „justitia regnorum fundamentum“! Bili so leta 1871 taki možje na krmilu, a nam nasprotna, tako samo zvana liberalna stranka je v zvezi z Magjari pravično vlado podrla, samo z namenom, da pridejo na vrh vlade njih mnjenja, ki bode, kakor prej, gazila postavo in ravnopravnost,

in pritiskala Slovence na steno. Da ne pojde dalje tako dolgo, kakor je zdaj šlo, o tem ne bode menda nihče, kdor gledati in videti hoče, več dvomil. Zato se bližamo tudi mi najvišjemu prestolu presvitlega cesarja s prošnjo, naj bi on poklical druge moze v svet svoje krone.

Mi prosimo za druge moze, katerim bi bilo v resnici mar, rešiti nas, a ne samo nas, nego vse cesarstvo. Gospoda! mi ne delamo tako zvano „strausvogelpolitik“, nego, kar mi delamo, leži jasno pred celim svetom, kajti vi dobro veste, kakor vemo mi, kam smo prišli z blaženo ustavovernostjo.“

Iz Bosne in Hercegovine.

Pred par dnevi je glavni poveljnik Filipovič telegrafiral, da je cela Bosna pomirjena; ali evo, nij res! Denes beremo oficijalne telegrame o novem in sicer prav krvavem boju naše vojske s turškimi uporniki, ki pa menda niti končan še nij!

Generalmajor Zach namreč telegrafira 8. okt. generalni komandi v Zagreb, da je generalmajor Rheinländer 6. okt. bojeval celi dan srečen boj na višinah južno zapadno od Peči proti močnim uporniškim četam. Izgube so žalibog velike. Mrtvi so: obrst lejttenant Eltz, poveljnik 76. rezervnega polka, stotnik Polonyi, od 71. rezervnega polka, nadlejttenant Janovski, 12. lovskega bataljona, lejttenant Müller, 48. polka. Ranjeni so: major Pokorny, 1. lovskega bataljona lahko, lejttenant Letaj, od 76. rezerv. polka teško, Berthoty, 12. lovskega bataljona teško, Korselt, istega bataljona lahko. Izgube vojakov znašajo od 160 do 170 mož. Dne 7. oktobra se je boj zopet začel. Natančnosti o teh dvodnevni bojih nijso še znane.“

Glede ujetega bivšega Hadži-Loje, vodje in početnika bosenskega upora v Sarajevu, je baje prišlo od poveljništva iz Bosne na Dunaj vprašanje, kaj je z njim početi. Cesarska kabinetna kancelija je odgovorila, naj vojno so dišče po svoji pravici sodi. Bosenski turški svetnik bode torej najbrž obešen.

Iz Trebinja 1. okt. [Izv. dop.]

Denes imam prvič zopet priliko, da poročam o našem življenju v Hercegovini. Naša brigada je dobila 9. m. m. ukaz v Trebinje odmarširati, in 11. odrinili smo. Ker nam je mnogo konj preslabih, in več kot tretjina mož v bolnici, smo odmarširali le s 6 kanoni, in

ker je tudi častnikov primanjkovalo, morali so oddelek podčastniki komandirati. Kar smo od dneva ko smo odmarširali pa do denes prestali, to je nemogoče popisati! in ne morem umeti, kako da še denes živim, ter sem še precej zdrav. Kaj so pretrpeli tudi konji, katerim se noge tresejo, da nekateri ne morejo stopati niti pet korakov. Vsem se pa lahko rebra preštejejo.

Marš je trajal do 18. septembra, ter se je vršil začetkom še dosti gladko. Prva dva dni hodili smo skozi znane krajeve do Stolca; pot je bil popravljen in posut, a dež nas je vsaki dan malo zmočil, kar je pa nas še celo ugodno vplivalo. A tem hujši bil je pa za nas tretji dan marširanja. Marširali smo skozi imenitno bregovsko dolino, ker je bil Mukhtar paša ob svojem času dobro tepen. Tu se dvigujejo na desno in levo stran reke Bregave ko stena strmi hribi; kraj je jako romantičen. Vsak komando odmeval je od deset strani. Ako bi nas bili vstaši tukaj napali, dosti bi jih bilo 100 mož, da bi nas bili popolnem uničili. A na obeh straneh varovala nas je četa kršćanskih vstašev vodje župnika Mušica, katerega smo videli pri Jovanoviču v Stolci v zlatom prepreženi uniformi, ko smo mimo njega defilirali.

Cesta na katerej smo zdaj marširali, morala je biti nekdanj dobra, a zdaj bila je tako razbita, da smo morali po pet ur čakati, da so nam jo ženisti popravili sproti z dinamitom; pretila nam je drugače vsem nevarnost, da se pogreznemo v prepad in v mrzlo Bregavo. Pri tem je dež lil v potocih. Ob petej uri na večer, ko smo bili še kake pol ure od svojega cilja, namreč od Dobarja, dospeli smo do stransko strme ceste. Konji, popolnem že spehani, nijso mogli več kanonov vleči, dež je lil curkoma, in noč, naša najhujša sovražnica zdaj, se je hitro približevala. Stotnik obupno vidi, da ne moremo dalje. Zato ukaže hitro konje vseh municijskih voz izpreči in h kanonom pripreči. A tudi to delo trebalo je nekaj ur, kajti cesta je bila tako oska, da stopa človek teško preko kanonov, kaj potem še le konj!

Mej tem nastala je temna noč, da človek svoje roke nij pred soboj videl, konji so se pogrezali v prepad, in le z največjim trdom vlekli smo jih zopet na cesto, — na pol odrte. Ko je bilo vse vpreženo, 6 parov konj k jednem kanonu, pričelo je vpitje, vikanje in kričanje od vseh strani, in po marsikaterih večjih ali manjših nesrečah dospeli so konji

duje nabrežje, katero je luna medlo razsvetljala. Pomorčaki so pa zmirom še veslali.

„Prokleta, da nemam soboj daljevida za noč,“ koncem reče in nevoljno sede na svoj prostor, „vrag bode tu videl, kaj da se na suhem godi.“

Polagano se je čoln premikal proti mestu, držeč se zmirom blizu nabrežja; a Tenares je iz vsega izpoznal, da se bode čoln vrnil, kakor hitro bo do zaznamovane črte prišel, in sicer ga bode nazaj pritok morja prinesel; jedva so oni tako daleč odšli, da ga nijso mogli več zapaziti, pa se spusti v morje, ter plava naravnost proti Albatrossu.

Ta čoln je bil isti, v katerem je Edvard Vilkinson tako silno proganjali pirata. Don Olinda je dal ta čoln zdaj mlademu midshipmanu, naj ob nabrežji straži, ako bode prišel kateri čoln po pirata, ali pa, če bode ta srečno iz mesta pobegnil, da se ne bode mogel s kje skritim čolnom odpeljati. Na pomoč je

svoje čolne poslala don Olinda tudi še jedna druga angleška vojna ladija. Ker se mu je pa neverjetno dozdevalo, da bode pirat skušal ravno pri pristanišči uiti, mislil je don Olinda da bode zadostovalo, ako semkaj postavi za stražo mladega midshipmana, še skoraj dečka. V večjo varnost dal mu je soboj [več ognjenih krogelj z ostrim poveljem, da mora te prižgati in v zrak spustiti pri najmanjši stvari, katera bi se mu sumnjiva zdela, na kar mu bodo povsod v luki raztreseni in pripravljeni čolni vojnihi ladij na pomoč prihiteli.

Skale, ki so ob nabrežji ležale, prikrivale so pirata vsakemu očesu, katero bi hotelo njega od morja sem iskati, polagom in brez šuma spusti se v morje, in počasi, a s krepkimi in enakomernimi mahljaji odplava od suhega. Kmalu je bil uže tako daleč dospel, kjer so ga sem in tja ležeče ladije morja po vršino tolikanj obsenčevale, da se mu zdaj ničesa več nij bilo bati. Odtok morja bil je

pa tako silen, da se mu je moral z vso močjo upreti, da ga voda nij predaleč zanesla. Ko je pa priplaval do neke prve angleške trgovske ladije, ga je jako to razveselilo, ker se bode lahko na verigi, na katero je priklenen maček, odpočil, in si tako novih močij nabral. Ladija bila je tristo korakov od nabrežja, — še dvakrat toliko mu je trebalo preplavati, in bil je rešen, bil je na Albatrossu.

Da bi si pak roki popolnem odpočil, denes desno nogo okolo verige, prste leve noge pak potisne v jeden njen ud, tako, da so prsa mu lahko prosto dihala. Ko se je pak hotel jedenkrat kvišku speti, izpodrsne mu leva noga iz gladkega uda verige, in akopram se je z obema rokama hitro verige prijel, ipak je voda zapljusknila in se je veriga stresnila. Zato potopil se je kolikor bolj mogoče zopet v morje, ter poslušal jeden trenotek, če je na ladiji še vse mirno, da bi potem svoj pot hitro nadaljeval.

(Dalje prih.)

do vrha in privlekli kanone do tja. Zdaj so pa prišli še vozovi na vrsto. Nepopisljivo je, kaj se je vse storilo, da smo do kraja utrjene in spehane konje prignali zopet nazaj do municijskih vóz, jih pripravili in vozove do vrha privlekli. Zraven mene se je zvrnil lejttenant M. s konjem vred v brezdnó; mej padcem se je pa moral konj uže ob kak kamen obstreči, in z vso ostalo mu močjo poskočil je nazaj na cesto, kjer pade na tla in lejttenantu mojemu konju vrže pod noge. Hitro zasadam jaz svojemu konju ostrogi v trebuh, da je poskočil dva seznja daleč, in da nij lejttenantu udov in glave zdrobil. Urno skočim mu potem na pomoč, a bil je lejttenant uže več kot sročén, kajti zgodilo se mu nij nič hudega, samo na glavi odnesel je mali „rog“, ker se je bil z njo ob nogo mojega konja zadel.

Mej tacimi dogodki in težavami dospeli smo v Dabarje na mesto v pol ure — v 6 urah, provijantni naši vozovi pa celo še dve uri pozneje. O 1 uri čez polnoč dospela je baterija do Dobarja; tu smo si naredili šator in velik ogenj, da smo si svoje otrpnene ude malo po malo ogreli. Jedli nismo celi dan ničesa, in ko bi imel zdaj tudi najboljšo jed, ne bi je bil mogel vžiti, tako sem hrepenel po spanju. Dež je k sreči ponehal, jaz pa sem se v mokri obleki vrgel na tla k ognju in tako zaspal sladko, kakor bi bil v najboljše postelji.

Marširanje do Trebinja bilo je jednako. Tu dospelši, razdelili smo se v tri oddelke, in šli vsak na drug grič. Kanone smo vlekli na močnih vrveh po sto mož pešcev na vrhe gričev, kjer smo potem začeli streljati na trdnjavico Klobuk. Pet dni smo tukaj vse trpeli, kar le človek pod milim nebom trpeti more. Vsled neprenehljivega deževja jela je uže obleka na naših životih gnjiti, zraven je pa še vedno brila burje od črnogorskih skal.

Zdaj je mir. Trdnjavico Klobuk smo za sedli potem ko smo jo razbili, a notri nismo našli žive duše. Cela baterija vrnila se bode valjda nazaj v Trebinje in od tod skozi Dubrovnik in Metkovič v Mostar. Jaz sem imel zdaj vsak dan nalog iz Glijve soteske, kjer je bil moj oddelek, jahati v Trebinje po provijant, kateri smo potem na mulah ga dalje spravljali.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. oktobra.

Glede ministerske krize poroča naj-novejši telegram, da je cesar poklical predsednika državnega zbora, dr. Rechbauerja, da se z njim posvetuje, in ga zasliši, kaj misli o sestavi novega ministerstva. Tudi Herbst je k cesarju poklican. Prvi valjda sam ne bode hotel prevzeti ministerstva, drugi bi bil pa ravno tak, kot dozdanje ministerstvo. Najbrž je pa to poklicanje samo forma, ki ne pomenja mnogo. — Tudi zaradi novega ogerskega ministerstva je bilo poklicanih več bivših ogerskih ministrov in državnikov.

V českem deželnem zboru bode Čelakovski nasvetoval izpremembo deželnega šolskega sveta v Čehom prijaznejem smislu. Gotovo brez uspeha. Nemci bodo vse odbijali.

Vnanje države.

Magjaron nemške novine v Prusiji, kakor „National Ztg.“ levite beró zaradi tega, ker hujskajo zoper vlado in monarhijo, ker je ta Bosno anektirala. —

Pulszky je izdal novo brošuro o okupaciji Bosne, v kateri dokazuje, da se bode vsled nje prevaga Slovanstva v monar-

hiji rodila. Zato mora dualizma konec biti in druga vladna oblika se mora iskati. Dozdaj so pa iz te brošure le še odlomki znani.

Poslanec Verhovay je tožen zaradi hujskanja, ker je na znanem taboru v Pešti ljudstvu srdito govoril zoper ministre in vlado. Urednik šaljivega lista „Bartok“ pa ima pravdo zaradi razžaljenja cesarjeve hiše vsled neke podobe.

O Rusiji piše „Golos“: Za nas Ruse delajo dogodki, napake naših protivnikov in pravičnost stvari, katero zastopamo. Niti v Carigradu niti v Kabulu, niti v Bolgariji in niti v Rumeliji ne more nihče najti uzroka da bi nas tožil. — „Ruski Mir“ terja naj Rusija afganistanskega emira podpira. Zadnje dve leti se je videlo, da je središče orientalnega vprašanja v Aziji.

V drugem članku pravi „Ruski Mir“: Novi zapletaji in nove vojske so v orijentu bolj verjetne in možne, nego se na prvi videz sodi. Pogoji življenja in terjatva balkanskih narodov nečejo iti v okvir diplomatov.

Iz Carigrada se poroča: Ruski poslanik je rekel velikemu vezirju, da Rusi ne bodo zapustili prej Adrianopolja, predno Turčija ne izpolni vseh točk berlinskega programa, zlasti tudi onih, ki zadevajo odstopljenje ozemlja Srbije in Črne gori.

Iz Bukarešta telegram javlja, da je rumunska zbornica v tajnej seji sklenila skupne volji evropskih velesil podvreči se, in doletbam berlinskega kongresa ustreči, ter jih izvesti.

O armadi afganistanskega emira Šir Alija se piše iz Londona, da je po evropskem vzgledu izurjena in z novim orožjem obskrbljena. Ruski viri pravijo, da je 150 000 mož vojaško izurjenih, katerih je tri petine jezdecev.

„Times“ piše: Položaj (Angležev) je resen, ali ne terja še precejšnje vojske brez dovoljne priprave. Dveh ali treh tednov je treba predno vojaki, ki se gibljejo proti meji, morejo kaj odločnega storiti. Če emir afganistanski tačas za odpustanje prosi, naj otide kazni. Če ostane trdovraten, je še dosti časa, da vojska pred zimo nekatere pozicije zavzame.

Najnovejši telegram iz Londona pripoveduje: „Standard“ poroča 7. t. m.: Napad na Ali Mušid je za nekaj časa odložen, ker je emir tam močno vojsko zbral. 6000 mož afganskih pešcev z 18 kanoni proti Jamroodu. Vidi se, da bode treba vso posadko iz Pešavera upotrebiti, če se bode nameravalo prodreti skozi sotesko Khyber.

Iz Rimu se poroča, da je vatican (papež) storil potrebne korake, da bodo v ustavi knežstva bolgarskega pravice one bolgarske cerkve, ki papeža priznaje, z nekimi privilegijami v obzir jemane. Na Bosno in Hercegovino vatican ne bode raztegnil katoliške hierarhije, ali se bode trudil, katoliške cerkvi ohraniti njene specialne interese. — Papež je 7. oktobra sprejel mnogo tujcev.

Časnik „Italia militare“ poroča: Vojni minister je sklenil, terjati razpuščenje več republikanskih društev, ki imajo ime „Pietro Barsantes“, korporala armade, kateri je bil l. 1871 v Paviji zaradi republikanske zarote ustreljen.

Dopisi.

Iz Cerknice 7. okt. [Izv. dop.] Pri nas smo z veseljem brali adresu slovenskih poslancev, predloženo deželnemu zboru. Zatorej je naša občina precej sklenila in od poslala peticijo na deželni zbor, da se ta адреса gotovo tudi odpošlje cesarju. Mislimo, da bodo nemudoma tudi druge narodne občine po Kranjskem podobne peticije deželnemu zboru poslale. Naša peticija se glasi:

Veleslavni deželni zbor v Ljubljani!

Gospod dr. Bleiweis in tovariši njegovi bili so popolnem našega mnenja, ko so stavili dne 5. t. m. v deželnem zboru adresu na Nj. Ve-

ličanstvo presvitlega cesarja, v kateri so izrazili zares le potrebno in pravično željo našega slovenskega naroda. O tej adresi je bilo tu vse zavzeto. Čuti je bil le glas, da bi se vse to le uresničiti hotelo. Prebivalstvo tu, povsem narodno, skrbeče za blagostanje celoskupne države naše in v vsakem času goreče za prestol habsburške dinastije le hrepeni po tem, da se адреса udanosti in trdnosti do Njehovega Veličanstva našega presvitlega cesarja, v kateri so izrečene želje in potrebe države in ljudstva, izroči tem preje na dotično mesto.

Bližati se s tem hoče udano slovensko ljudstvo prestolu svojega pravičnega vladarja, ker nij vajeno, kakor sem ter tja drugi narodi, majati steber države, ter hoče kazati, da je vsak čas pripravljeno ostati državi na strani in v pomoč, želje, potrebe in stiske svoje pa opravičeno razodeti, ako drugače ne gre, tudi na Naivšjem mestu.

Podpisani zastop cerkniške županije se torej obrača na veleslavni deželni zbor, ter uljudno prosi, da se omenjena адреса po deputaciji, izvoljenej iz vrste gospodov deželnih poslancev, osobno izroči pred prestol Njih Veličanstva našega presvitlega cesarja.

Zastop cerkniške županije dne 8. okt. 1878.

A. Krašovic, župan.

Adolf Obreza, Andrej Milavec.

Iz Šaleške doline 6. oktobra.

[Izviren dopis] Čeravno je iz naše doline krepkejši in živejši naroden duh izginil, vendar je nekaj od starih dobrih časov še vendar ostalo, namreč: milosrčje. V Šoštanji so bili napravili tombolo za uboge ranjenike v Bosni z velikim naporom, in so res kakih 70 gld. zbrali. Vsi dotični spisi so pa bili izključljivo — „hochdeutsch“, kakor so njih kovači, če prav „raija“ še videli niso. Tudi v bližnjem Befehlíngu, recte Velenji, se pripravlja za prihodnjo nedeljo jednaka tombola s plesom. Nadejati se je še boljšega uspeha, kakor v Šoštanji, in tudi več odlične gospode; prav tako pričakujemo od narodnega odbora, da bode svojemu narodu čast naredil. — Prihodnjič imam poročati več velevažnih rečij. Za denes le še: „Z Bogom!“

Iz Ptujja 7. oktobra. [Izviren dopis.]

Strašen zločin se je zgodil v naši okolici pretečeno sredo. V tukajšnjo gostilnico V... pride zvečer neki nepoznan mož. Ta se napoti še isti večer proti Dornavi. Kje je prenočil, to se še ne ve. Samo toliko vam morem za gotovo poročati, da so našli imenovanega nepoznanega moža v nekem gozdu blizu Dornave vsega razmesarjenega. Ljudje trdijo, da je bil to bogat živinski kupec, in da je gotovo mnogo denarja pri sebi imel. Sodnija je dva potepuha, katera sta na sumu, da sta imenovani zločin storila, uže pod ključ dejala. Zdravniki pravijo, da tako razmesarjenega človeka še niso secirali. Take potepuhe poslali bi mej divje Turke. To je pa tem več čudno, ker se je to hudodelstvo tako blizu mesta zgodilo.

Natančneje o tem vam hočem ob svojem času poročati. — Denes so k nam zopet 91 bolnih in ranjenih vojakov pripeljali. Mej slednjimi je mnogo teško ranjenih.

Domače stvari.

— (Kranjskim občinam) — priporočamo naj posnemajo Cerknice. (Glej spodaj naš današnji dopis iz Cerknice.) Deželni zbor bode še nekoliko dni onega tedna zboroval,

torej je za take peticije še čas, vendar naj se ne odkladajo dolgo.

— (Uradna „Laibacher Zeitung“.)
katera brez štempla izhaja, morala bi biti objektivna, morala bi torej prinašati jednako objektivno izjave jedne in druge stranke v deželi, in ogibati se taktno vseh napadov. Temu pa nij tako. Ta list se ureduje zdaj uže dolgo vseskozi v Slovanom sovražnem smislu, in ne le, da vse, kar pride od narodne stranke, zamolči, temuč tudi vse tako ponatisne, kar je zoper nas Slovence obrneno in zlagano. Iz deželnega zbora so govori narodnih poslancev skoro do nič ostrženi v „L. Ztg.“. Adreso slovenskih poslancev je pri nesla celo „N. fr. Pr.“, a nikakor ne „L. Ztg.“. Pač pa v včerajšnjem listu prinaša zoper Slovence obrneno notico o graškem, od Nemcev uredovanem, zato na Slovenskem nespodobnem „Štajarskem Gospodarju“, da ima le 37 naročnikov, ter iz tega nesramno dovolj izvaja po „T.“, da se je ta list ustanovil od štajarskega kmetijskega društva iz prijaznosti do našega terjanja po upeljavi našega slovenskega jezika v urade, šole itd. Ker je tako malo število naročnikov za ta, od štajarskega deželnega odbora subvencionirani list, iz tega si „L. Ztg.“ drzne sklepati, da nij potrebe uvedanja našega jezika v šole in urade. Uradni list pa ne pove, da je „Štajarski Gospodar“ ustanovljen kot protiven list proti narodnemu „Slovenskemu Gospodarju“ na Štajerskem, kateri ima 1500 naročnikov. — Uradnim listom se pač ne spodobi hujskati na ljudstvo, iz katerega rubežnih in ediktih krajcarjev bomo svoje življenje hranijo. Slavno vladu pa bi se usojali opomeniti, da naj pri svojem listu urednikov „furor teutonicus“ kalmira, ali pa še radikalneje ozdravi. Če hoče g. Suppan tschitsch svojo nemško jezo na Slovence otrsati in svoje turkoljubje kazati, pa naj si ustanovi svoj strankarski list, uradni nij za to.

— (Konfisciran) je bil v torek „Slovenec“, ker je prinesel dopis „iz šentvidske okolice na Dolenjskem“, v katerem se popisuje, kako je Vesteneck ustanovljal šolo v Velikem Gabru. Torej g. državni pravdnik še zmirom ne pusti pisati zoper Vestenecka kot okrajnega glavarja. To pa ne zabranjuje, da imamo v osnovnih zakonih tiskovno svobodo.

— (Za tukajšnjo požarno stražo) je daroval znani narodni meščan in trgovec Josip Strzelba, pri katerem je ondan gorelo, 150 gld., pač največja svota, katero je to društvo od privatnega daritelja prejelo.

— (V Kameniku) se je osnovalo društvo gospodj za podporo ranjenih, načelnica je so-proga okrajnega glavarja Klančiča.

— (G. Theodor Elze) je izdal pri C. F. Kahnt-u v Lipskem: „Fünf kranjsche volkslieder“ za jeden glas s spremljevanjem na pianoforte uglasbeno.

— (Popravek.) V dotičnem poročilu o deželnem zboru naj se glasi: Poslanec Pakiz nasvetuje, naj se deželnemu odboru naroči, da dela pri deželni vladi na to, da se po slabih letinah 1876, 1877 in 1878 poškodovanim okrajem ribniškemu, kočevskemu in velkolaskemu za leto 1878 nekoliko davka odpiše.

Tuji.

7. oktobra:

Pri Slonu: Markovič iz Trbovlja. Demler iz Dunaja. — Eisenzopf, Grundner iz Kočevja. — Bernbacher iz Inomosta.

Pri Maliču: Feigel iz Dunaja. Burghardt

Izdatelj in urednik Josip Jurčič

iz Gorice. — Diem iz Dunaja. — Schebata iz Trsta. — Menko, Kahn iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 9. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 99 kr.; — reč 4 gld. 88 kr.; — ječmen 4 gld. 23 kr.; — oves 2 gld. 60 kr.; — ajda 4 gld. 70 kr.; — pros 4 gld. 40 kr.; — krompir 5 gld. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 86 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 92 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh frišen — gld. 64 kr.; — špeh povojen — gld. 70 kr.; — jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedjine kilogram 54 kr.; — teletnine 56 kr.; — svinjske meso 64 kr.; — svinjske kosti 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gld. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 9. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61 gld. —	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	62 " 80	"
Zlata renta . . .	71 " 75	"
1860 drž. posojilo . . .	111 " —	"
Akcije narodne banke . . .	785 " —	"
Kreditne akcije . . .	226 " 75	"
London . . .	117 " 15	"
Napol . . .	9 " 36	"
C. kr. cekini . . .	5 " 59	"
Srebro . . .	100 " —	"
Državne marke . . .	57 " 90	"

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebštin za merjeve (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejša v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—92)

Učiteljska služba.

Na jednorazrednej ljudski šoli v Velikej Dolini razpisuje se služba učitelja z letno plačo 500 gold., in prostim naturalnim stanovanjem.

Prositelji uložé naj svoje dobro urejene prošnje, in sicer oni, ki so uže v javnej službi pōtem predstavljenega okrajnega šolskega sveta najdaljše

do konca meseca oktobra t. l. dotičnemu okrajnemu šolskemu svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 7. oktobra 1878.

(333—1)

Predsednik: Schönwetter.

V začetku šolskega leta se prav toplo priporočajo sledeče šolske knjige:

Kocen-Lapajne: Zemljepis za ljudske šole, cena 15 kr.
Netolička-Lapajne: Občna zgodovina za ljudske šole, cena 25 kr.
Netolička-Lapajne: Prirodopis za ljudske šole, cena 60 kr.
Netolička-Lapajne: Mala fizika za ljudske šole, cena 25 kr.
Decker-Lapajne: Fizika in kemija za ljudske šole, cena 70 kr.
Lapajne: Geometrija za ljudske šole, cena 24 kr.
Domovinoslovje za ljudske šole, cena 12 kr. (334—1)
Dobé se pri „Učiteljskem društvu za slovenski Štajer“, pri založnikih, knjigarjih in pisatelju.

Naznanilo.

Podpisani ima na prodaj kakih 448 kilo čisto izbranega

medu v satovju,

prve vrste, za rejo čebelj; na sežansko postajo postavljen, prodá se po 35 gold. 100 kilo. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri podpisnem.

V Sežani, 5. oktobra 1878.

(331—1)

Oskar Pollaj.

Pri „Belem volku“, pri „Lozarju“, in pri „Sternwarte“ dobiva se

pravo proseško vino,

liter po 52 kr.

(330)

Za prodajo

prav veljavnega blaga, brez stroškov, iščejo se gospodi vseh stanov. Pismena vprašanja sprejemlje z naslovom: B. K. 500, Haasenstein & Vogler na Dunaji. (325—5)

Marke	Wir empfehlen	geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel,		
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		
(195—87)		

Deveti redni

občni zbor

kranjskega industrijalnega društva

v Ljubljani

29. oktobra 1878 ob 4. uri popoldne

v direkcijskem uradu družbe.

Dnevni red:

- Poročilo o vseh minolega poslovanjskega leta.
- Poročilo revizijskega odseka.
- Volitev vseh udov opravnega sveta, ker je obrok njih delovanja po § 25 statuta minol.
- Volitev vodje po § 25 statuta.
- Volitev revizijskega odseka.

Gospodi akcionari, ki hočejo glasovati, prosijo se v smislu § 10 statuta, naj uložijo svoje akcije do 20. oktobra v društveni blagajnici, ter naj vzmó tam tudi legitimacijske karte.

(332—1)

Prvosednik opravnega sveta.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.